

kozott. A polgári radikálisok közül Dániel Arnold már 1907 körül megértette, hogy Dózsa történeti örökségének felújítása egyet jelent a nagybirtok elleni összefogott harccal. „Tűzzel-vassal való kegyetlenkedések fejezték be a jobbágylábadást s a nagybirtok kialakulását. De örök életet nem adhattak a nagybirtoknak. Egyre jobban kifejezésre jut a gazdasági erők játékában s az emberek szívében az a törekvés, amely a társadalom javát foglalja magába —: hogy a föld azé legyen, aki megműveli, s a rabszolgaság utolsó maradványa elpusztuljon a föld színéről.” (Budapesti Napló. 1907. márc. 22. Szabad Gondolat c. melléklet.) Dózsa neve az egész magyar baloldal számára összefogó és lelkesítő erővé válik. A Függetlenségi Párt baloldalán álló Buza Barna 1912-ben történeti elbeszélést adott ki Dózsáról. A könyv egy ifjúsági sorozatban jelent meg, mintegy jelezve, hogy a jövő forradalmának katonái milyen irányban terjesztették eszméiket.

A magyar parasztmozgalmak közül csupán csak egy, a Nagyatádi Szabó István által vezetett birtokosparaszti mozgalom nem reagált a korszak Dózsa nevével vívott eszmei harcaira. De ez természetes is, mert ez a mozgalom őst megtalálta 1848-ban, mert ők a föld birtoklásában nem akartak forradalmi változtatást. Így hát Dózsa György neve, az 1514-es parasztforradalom örökségének felújítása és eszményítése választóvíz a politikai mozgalmakban: aki ebben a korszakban — amely 1890-től 1910-ig tartott — Dózsa nevét kimondta, annak vállalnia kellett a reakció elleni következetes és forradalmi harcot.

